

MONTSERRATFLUITKIKKER

NEDERLANDSE NAAM
Montserratfluitkikker

FRANSE NAAM
Poulet de montagne

ENGELSE NAAM
Mountain chicken

**WETENSCHAPPELIJKE
NAAM**
Leptodactylus fallax

MONTSERRATFLUITKIKKERS ...

- Montserratfluitkikkers zijn voornamelijk nachttactief. Goed gecamoufleerd wacht hij rustig af tot een geschikt maaltje in de buurt komt. Overdag houdt hij zich meestal schuil in een vochtige holte of tunnel.
- Alleen al op Dominica werden jaarlijks 8000 tot 36.000 kikkers gevangen als voedsel toen de soort er nog in grote aantallen voorkwam (begin jaren 2000). Na de ineenstorting van de populatie door de schimmelziekte (in 2002-2004) kwam er een vangstverbod om de resterende kikkers te beschermen. De schimmelziekte chytridiomycose heeft wereldwijd vele amfibieënpopulaties uitgeroeid of sterk aangetast.

KENMERKEN

• Klasse:	Amfibieën
• Orde:	Kikkers en padden
• Familie:	Fluitkikkers
• Grootte:	16 - 21cm
• Gewicht:	± 1kg
• Max. leeftijd:	tot 12 jaar

VERSPREIDINGSGEBIED

Oorspronkelijk kwamen montserratfluitkikkers voor op de Caraïbische eilanden Dominica, Guadeloupe, Martinique, Montserrat en Saint Kitts en Nevis. Nu zijn er enkel nog kleine aantallen op Dominica en Montserrat.

BIOTOOP

Deze soort komt voor in dichte (secundaire) vegetatie van de vochtige wouden op de heuvelflanken en in de ravijnen. Op Dominica leven ze ook in plantages.

VOEDING

Deze grote kikkers eten zowat alles dat ze te pakken kunnen krijgen. Hun dieet bestaat uit een grote verscheidenheid aan insecten, miljoenpoten, spinnen, landslakken, ... maar ze eten ook grotere prooien zoals boomkikkers, kleine slangen en zoogdieren. Het is een geduldige rover, die rustig afwacht tot een geschikte prooi passeert.

VOORTPLANTING

Montserratluitkikkers hebben een heel speciale manier van voortplanten. Terwijl de meeste amfibieën hun eieren in het water leggen, plant deze soort zich voort in ondergrondse tunnels. De tunnel kan tot 50 cm diep zijn. Aan het einde van het droge seizoen beconcurreren de mannetjes elkaar voor de beste nesten. Zodra een koppel gevormd wordt kruipt het mannetje bovenop het vrouwtje en houdt zich daar stevig vast. Achteraan in de tunnel produceert het vrouwtje een vloeistof die door het mannetje met de achterpoten tot een schuim opgeklopt wordt. De eitjes worden in dit schuimnest gelegd en het mannetje trekt dan de wacht op buiten de tunnel. Na het uitkomen van de eieren legt het vrouwtje grote aantallen onbevuchte eitjes om de larven te voederen. In de loop van de ongeveer 45 dagen durende ontwikkeling van de larven legt het vrouwtje tot 25.000 eieren om ze te voeden. Gewoonlijk komen er zo'n 26 tot 43 jonge kikkers uit, aan het begin van het regenseizoen wanneer er het meeste voedsel beschikbaar is. Een vrouwtje heeft maar 1 legsel per jaar.

Ze zijn geslachtsrijp op een leeftijd van 3 jaar en kunnen 12 jaar oud worden.

BEDREIGD

De montserratluitkikker is ernstig bedreigd in zijn voortbestaan. Historisch kwamen deze kikkers in grote aantallen voor en werden ze gevangen als voedsel voor de lokale bevolking en toeristen (vandaar ook de Engelse naam "mountain chicken"). Hierdoor namen de aantallen af, maar de grootste terugval in aantallen is te wijten aan een zeer besmettelijke en dodelijke schimmelziekte, chytridiomycose, die in het begin van de jaren 2000 op de eilanden geïntroduceerd werd. Ook biotoopverlies door menselijke activiteiten zoals landbouw, bewoning en toerisme hebben bijgedragen tot de dalende populatiecijfers. Predatie door geïntroduceerde soorten zoals katten, honden, varkens en opossums op Dominica hebben ook hun tol geëist. Op Montserrat zorgden vulkaanuitbarstingen bovendien nog voor een verlies aan leefgebied in het zuidelijke deel van het eiland en uiteraard sterfte van de dieren die aanwezig waren. De resterende populaties worden al enige tijd opgevolgd, waarbij op Dominica nog zo'n 130 kikkers aangetroffen werden, en op Montserrat nog 2.

Een aantal dierentuinen waaronder ZOO Antwerpen zetten zich samen in voor het behoud van deze soort. Het doel is om de nakomelingen uit dierentuinen terug uit te zetten zodra de omstandigheden het toelaten. Vijftig kikkers werden in 2009-2010 uit de resterende populatie op Montserrat weggehaald en in deze zoo's gekweekt. Ondertussen werden een

aantal dieren teruggeplaatst en opgevolgd om na te gaan hoe het deze dieren vergaat na herintroductie en wat de impact van de schimmelziekte nog is.

EEP

Het EEP wordt beheerd door Chester (Verenigd Koninkrijk).

Het EEP of European Endangered Species Programme is een kweekprogramma voor bedreigde diersoorten, toegepast in Europese dierentuinen die zijn aangesloten bij de Europese vereniging voor dierentuinen en aquaria EAZA (European Association of Zoos and Aquaria). Eén dierentuin coördineert het kweekprogramma.

IUCN-status
**ERNSTIG
BEDREIGD**

